

ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД У ВИКЛАДАННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Соціально-економічні зміни, що відбуваються у сучасному світі, сприяють розширенню професійних контактів між представниками різних культур, що зумовлює становлення комплексу нових вимог до рівня і змісту вищої освіти, стратегічним завданням якої є формування компетентного фахівця. В умовах сьогодення система освіти повинна формувати такі важливі якості випускника як ініціативність, мобільність, гнучкість, динамізм і конструктивність. Майбутній професіонал повинен мати прагнення до самоосвіти впродовж всього життя, володіти новими технологіями і розуміти можливості їх використання, бути здатним на самостійні рішення, вирішувати проблеми і працювати в команді, адаптуватися в соціальній і професійній сфері.

Виховання такої соціально і професійно активної особи вимагає від педагогів сучасної школи застосування ефективних методів, прийомів і форм роботи. Щоб сформувати випускника компетентного в усіх потенційно значущих сферах професійної освіти і життєдіяльності, необхідно застосовувати активні методи навчання, що розвивають, перш за все, пізнавальну, комунікативну і особистісну активність нинішньої молоді.

Одним з перспективних напрямів в плані вирішення задачі соціально-професійної адаптації майбутнього фахівця є здійснення компетентнісного підходу, який у разі його успішної реалізації, є засобом забезпечення курсантів корисними знаннями, необхідними для успішного досягнення цілей у реальних життєвих умовах. Впровадження компетентнісного підходу є найважливішою умовою підвищення якості освіти.

Орієнтація курсу іноземної мови на виконання цього завдання означає строгий відбір навчального матеріалу, раціонально складену систему вправ з його засвоєння, а також визначення номенклатури вмінь та навичок, які формуються в процесі навчання. Правильно підібраний навчальний матеріал, необхідний та близький за видом діяльності майбутньому спеціалісту, який повинен мати здібність проявити свою професійну активність, пов'язану з оновленням знань, є важливим психологічним фактором, який стимулює та підтримує інтерес до вивчення іноземної мови.

Тематична, системно-організована добірка професійно-орієнтованих, проблемно-узгоджених та пов'язаних зі змістом занять за спеціальністю текстів, починаючи з першого етапу навчання у вищих навчальних закладах, по-перше, цілеспрямовано розвиває у курсанта сталу зацікавленість у вивченні іноземної мови як джерела нової інформації з фаху, а це, в свою чергу, сприяє тому, що курсанти починають розглядати іноземну мову як засіб вивчення спеціальності. По-друге, у курсантів виникає потреба в оволодінні іноземною мовою, так як це дозволяє вдосконалюватися в своїй спеціальності та успішно вести наукові дослідження, включаючи написання курсових та дипломних робіт, підготовку доповідей та повідомлень до конференцій, які проводяться як іноземною, так і рідною мовами, тобто змінюється відношення курсантів до занять в

цілому, бо значення вивчення іноземної мови визначається ступенем її необхідності для діяльності, особливо, для найближчої діяльності, яка реально відчувається.

Одним з перспективних напрямів професійно-орієнтованого викладання іноземних мов виступає проектна технологія, основна мета якої – інтегрувати професійну підготовку курсантів з різних навчальних дисциплін для встановлення міжпредметних зв'язків, а також для більш тісної взаємодії теорії з практикою в педагогічній діяльності. Навчально-виховна цінність проектної технології полягає у використанні самостійної проектувальної діяльності курсантів як основного засобу їх професійного розвитку. При цьому, курсанти набувають знань, умінь і навичок, а також компетентностей у процесі планування, конструювання та виконання практичних завдань, що поступово ускладнюються. Проектна діяльність є надзвичайно важливою, оскільки вона об'єднує всі мовні навички і мотивує курсантів, які мають можливість працювати на власному рівні та в той же час брати участь в розробці дослідження з певної тематики. [1]

Важливо відмітити, що, будучи розумовою діяльністю, навчально-виховний процес з іноземної мови сприяє розвитку образного і логічного мислення курсантів. Суттєву роль при цьому відіграє не лише зміст текстів, але й сам процес занять з іноземної мови, котрий створює передумови для інтенсивної роботи мислення. Він супроводжується цілою низкою розумових операцій: спостереженням, порівнянням, аналізом, синтезом, висновком, котрі здійснюються у відношенні як мовного матеріалу, так і його змістовного боку, оскільки розуміння тексту само по собі представляє ланцюг логічних операцій: перетворення граматичних речень в логічні судження, встановлення зв'язку між окремими думками, виділення головних з них і т. д. [2]

Застосування завдань і прийомів, що стимулюють розумову діяльність курсантів, дозволяє на заняттях з іноземної мови створити передумови для формування професійно-значущих для майбутнього фахівця розумових дій та операцій, котрі виробляються при вивченні спеціальних предметів, або забезпечити додаткову практику для вже сформованих дій.

Насправді, професійно-значущі для майбутнього фахівця дії та операції – аналіз, синтез, співставлення, прогнозування, відновлення цілого за його складовими, висування та захист гіпотез і т. д. – органічно входять до навчально-виховного процесу з іноземної мови, процесуальна сторона якого носить аналітико-синтетичний характер і потребує використання всіх цих операцій. Ці дії, будучи спільними для творчої діяльності в будь-якій області, широко використовуються при подальшому застосуванні вилученої під час читання інформації.

При цьому розвиваються увага і увага курсантів, так як розуміння інформації завжди пов'язано зі здогадкою і потребує концентрації довільної уваги. Навчально-виховний процес передбачає не тільки розумову, але й мнемічну діяльність; при цьому створюються умови для дії як довільної, так і мимовільної уваги.

Важливим є і те, що, за твердженням психологів, при відповідній організації навчального процесу має місце перенос вмінь та навичок пошуку інформації, сформованих при навчанні іноземних мов, в мовленнєву діяльність рідною мовою. Іншими словами, навчання іноземних мов сприяє розвитку у курсантів якостей, передбачених кваліфікаційними характеристиками спеціалістів. Згідно психологічної концепції навчальної діяльності в ході навчального процесу курсанти не лише здобувають знання та вміння, але й змінюються самі, і змінюються вони в результаті виконання ними предметних дій. [3]

Таким чином, застосування спеціальних завдань, спрямованих на формування вмінь та навичок, котрі конкретно вказані в кваліфікаційних характеристиках спеціаліста,

навчання реферування, анотування, тезування, а також створення ігрових ситуацій, ситуацій новизни, змагання, організація дискусій, проведення бінарних занять сумісно з викладачами профілюючих дисциплін, практичними працівниками поліції, а також з носіями мови, заняття в спеціалізованих аудиторіях, – все це відкриває реальні можливості впливу на формування у курсантів необхідних їм професійних якостей і вмінь через вибір і організацію дій, що пропонуються, які при викладанні іноземних мов набувають форму різноманітних вправ. Таким чином, можливо встановлення міжпредметних зв'язків не лише на рівні фактичної інформації, але й на рівні дій та операцій, що виконуються курсантами. В таких умовах дисципліна «іноземна мова» сприяє вдосконаленню важливих для майбутнього фахівця якостей, розвитку самостійної розумової діяльності і активної життєвої позиції.

Список бібліографічних посилань

1. Richards J.C., Rodgers T.S. Approaches and Methods in Language Teaching. Cambridge University Press, 2000. – 174 p.
2. Dudley-Evans T., St John M.J. Developments in English for Specific Purposes. – Cambridge: Cambridge University Press, 2008. – 238 p.
3. Young, T. L. Successful project management. – London, 2007. – 157 p.

Одержано 28.10.2019